

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено сучасний стан ринку промисловості в Україні. Проаналізовано фактори, які впливають на розвиток сучасного стану впровадження інноваційних технологій на території України, а також стадій впровадження інноваційних технологій у виробництво.

Ключові слова: інноваційні технології, економічне обґрунтування, конкурентноспроможність.

Abstract

The present state of the industrial market in Ukraine is investigated. The factors influencing the development of the current state of introduction of innovative technologies on the territory of Ukraine are analyzed, as well as stages of introduction of innovative technologies into production.

Key words: innovation technologies, economic justification, competitiveness.

Вступ

Сучасна промисловість України багато в чому є відсталою від найбільш розвинених країн, неконкурентноспроможною на світовому ринку. Це пояснюється, перш за все, низьким рівнем техніки і слабким впровадженням інновацій. Тим часом для багатьох підприємств впровадження інноваційних технологій є переходом на якісно новий рівень розвитку і часто стає визначальним фактором економічного зростання. Але залишається гострою проблема фінансування інноваційної діяльності в промисловості, так багато підприємств можуть застосовувати останні досягнення науки і техніки через відсутність чіткої стратегії впровадження нових інноваційних та наукоємних технологій. Основною проблемою при цьому є відсутність поетапного інвестування інноваційного проекту. Таким чином, актуальність теми зумовлена необхідністю економічного обґрунтування доцільності впровадження тих чи інших інновацій з позиції їх впливу на результати роботи підприємства.

Метою роботи є розгляд сучасного стану впровадження інноваційних технологій на території України, а також стадій впровадження інноваційних технологій у виробництво.

Змістом інноваційної діяльності в економічній сфері є створення та поширення нововведень в матеріальному виробництві. Вона являє собою ланка між науковою і виробничою сферою, в результаті взаємозв'язку, яких реалізуються техніко-економічні потреби суспільства.

Конкуренція на внутрішньому і зовнішньому ринках є основним стимулом для впровадження інновацій на промислових підприємствах. Інновації можна поділити на дві групи - інноваційні процеси та інноваційні продукти. До першої групи належать ті галузі промисловості, в яких основну роль відіграють інноваційні технології, що забезпечують зниження виробничих витрат. Інновації такого типу характерні для чорної і кольорової металургії, хімічної, нафтохімічної та харчової промисловості. Підприємства цієї групи впроваджують нові засоби механізації та автоматизації виробничих процесів для зниження матеріальних витрат і підвищення продуктивності.

Інша група включає в себе продуктивні інновації в тих галузях промисловості, де важливо підвищення якості та розширення асортименту продукції, усунення залежності від імпортової сировини і матеріалів - машинобудівна, легка і медична промисловість. Активність інновацій другої групи не настільки висока, як у першій, через тривалості розробки і випуску нової продукції, що призводить до збільшення терміну окупності витрат і орієнтації на перспективу.

Провівши таку диференціацію по групах, можна зробити висновок, що підприємства західних областей України схильні проявляти інноваційну активність в сфері продуктивних інновацій, а східні та центральні області - інновації переважно в процеси металургійної галузі промисловості.

Для поліпшення економічних показників діяльності малих підприємств, що складають основну рушійну силу економіки, необхідно вжити ряд заходів [1]:

1. Забезпечити законодавчо підтримку державних і приватних інвестицій в малі та середні підприємства, що займаються прикладними науковими розробками і здійснюють інноваційну діяльність, особливо в області інформаційно-комунікаційних технологій та інших перспективних

галузях, в тому числі і за допомогою фінансування наукових досліджень та інноваційних ідей на основі конкурсного відбору кращих проєктів

2. Розробити регіональні та галузеві програми розвитку як складові Національної програми сприяння розвитку малого підприємництва, що відповідають пріоритетам державної економічної політики і відповідні регіональним інтересам.

3. Поглиблювати інноваційну спрямованість економічної політики через державну підтримку бізнес-інкубаторів та інноваційних центрів як носіїв передової технології для підтримки малого бізнесу та інновацій, через сприяння обміну знаннями та співробітництва між виробниками і науковими проєктно-технологічними організаціями.

4. Збільшити науково-методичне забезпечення розвитку малого підприємництва та здійснювати комплексні наукові дослідження економічних проблем сучасності.

5. Підвищити витрати на наукову діяльність та освіту, в тому числі на навчальні програми для підприємців та винахідників в рамках процесу обміну знаннями та досвідом.

Особливу увагу слід звернути на те, що Україна має значний науково-технічний потенціал. Тому не можна допустити, щоб стан економіки і недостатня або неякісна нормативна база зупинили подальший його розвиток [2].

У сучасному світі провідні держави вже вийшли на рівень постіндустріальної економіки, а Україна все ще бореться з кризою економіки індустріального типу. Тому нашій країні треба шукати свій шлях розвитку у напрямку до моделі економіки держав-лідерів. І таким шляхом, на мій погляд, є інноваційний.

Інновації - це якість нововведення в галузі техніки, технології, організації праці або управління, засноване на використанні досягнень науки і передового досвіду. Кінцевим результатом інноваційної діяльності є реалізація нового або вдосконаленого продукту, реалізованого на ринку, або нового (удосконаленого) технологічного процесу, використовуваного в практичній діяльності. Інновації фактично є одним з небагатьох напрямків економіки, яке при мінімальних в нього вкладеннях дає величезний ефект: підвищується престиж країни в світі, йдуть відрахування від реалізованих проєктів (в тому числі до бюджету), не відбувається витоку «мізків» за кордон.

Найлегше побачити, що дають інновації, можна на прикладі технопарків. Закон України визначає технопарк як юридична особа або їх об'єднання, головною метою яких є діяльність по виконанню інвестиційних та інноваційних проєктів, виробничого впровадження наукоємних розробок, високих технологій та конкурентоспроможної на світових ринках продукції [3].

Крім економічної підтримки інноваційної діяльності, британський уряд на всіх рівнях влади розробляє і здійснює різні програми по створенню мереж для обміну знаннями, проведення навчання та тренінгів для підприємців, утворення кластерів (що включають підприємства самих різних галузей) для співпраці з метою зниження витрат і ризиків, створення інжинірингових центрів, бізнес-інкубаторів і парків на базі університетів і наукових інститутів, відкриття центрів підвищення навичок і майстерності [4]. Також в кожному регіоні Великобританії створюється Науково-промисловий рада, який повинен стежити за тим, щоб пріоритети державної економічної політики відповідали інтересам конкретного регіону, контролювати виконання регіональної економічної стратегії і т.п.

У кожному з досліджених регіонів України частка підприємств, які у своїй діяльності використовували кілька видів інновацій (технологія, техніка, продукція) вище ніж частка підприємств, які використовували тільки один з видів інновації. Реалізують інноваційні продукти і послуги переважно на місцевому (регіональному) ринку, це пов'язано із законодавчою і економічною діяльністю країни. Основний напрямок інноваційної діяльності полягає в придбанні машин, обладнання та програмного забезпечення, що дозволяє випускати більш конкурентоспроможну продукцію або послуги. Досить велика частка підприємств проводила навчання персоналу і підготовку до впровадження вдосконалених продуктів і процесів.

Висновки

Незважаючи на труднощі, інноваційна сфера України зберігає життєздатність і тенденції до розвитку. Цьому сприяють як ринкові, так і демонстративні важелі. Однак роль держави в цьому процесі повинна бути більш значною.

Внаслідок чого, можна зробити висновок, що результат розвитку інноваційної діяльності в Україні недостатньо високий і ступінь його впровадження на підприємствах незначна. Тому для підприємств необхідно провести аналіз показників їх діяльності, виявити ті сфери діяльності, які мають найгірші показники і покращувати їх, а також удосконалювати свою виробничу сферу шляхом

впровадження нових технологій виробництва. Уряд в свою чергу повинно регулярно вносити поправки в Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності» і стимулювати розвиток інноваційної діяльності на підприємствах усіх форм власності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Основи інноваційного менеджменту: Теорія і практика. / Под ред .. П.М. Завліна и др М .: ВАТ "НВО" Видавництво "Економіка", 2010 - 475 с.
2. Інноваційний менеджмент: Підручник для вузів / С.Д.Ільєнкова, Л.М.Гохберг, С.Ю.Ягудін и ін .; Під ред. С.Д.Ільєнкової. - М .: Банки и біржі, ЮНІТІ, 2007. – 340 с
3. Фатхутдінов Р.А. Інноваційний менеджмент: Підручник для вузів. - М .: Бізнес-школа «Інтел-синтез», 1998. – 180 с
4. .Управління організацією: Підручник / Черінь ред. А.Г.Поршнева, З.П.Румянцевой, Н.А.Соломатіна. - М .: Інфа-м, 2008.
5. Медінській В.Г., Шаршукова Л.Г. Інноваційне підприємництво: Навчальний посібник. - М .: Инфра-м, 2013.
6. Друкер П. Інновації и підприємництво. - М., 2016. – 270 с.

***Олена Олександрівна Пleshко** - студентка групи ІЯП-18м Факультету комп'ютерних систем та автоматизації Вінницького національного технічного університету, Вінниця.*

*Науковий керівник: **Нікіфорова Лілія Олександрівна** - к.е.н., доцент каф. ЕПВМ, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. nikiforova@vntu.edu.ua*

***Pleshko Olena** - student of the Faculty of computer systems and automation, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa.*

*Supervisor: **Nikiforova Liliya Oleksandrivna** – Ph.D. (Econ.), Associate Professor, Associate Professor of Business Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsa.*